

“Stipras un stabilas ģimenes ir nacionālas valsts un tautas pamats. Tās var pastāvēt, ja tiek nodrošināti labvēlīgi apstākļi dzimstības palielināšanai, vecāku atbalstam, otrā un trešā bērna radīšanai vai adoptēšanai un bērnu drošības sajūtas stiprināšanai. Pieņemot lēmumu par mazuļa laišanu pasaulē, vecākiem jābūt pārliecinātiem par spējām nodrošināt bērna attīstību. Tāpēc, lai cilvēki gribētu radīt bērnus, valstij ir svarīgi panākt tādu tautas saimniecības izaugsmi, kas ļauj pelnīt pietiekamus ienākumus, kā arī veidot vidi, kas atbalsta ģimenes, izglītības un darba dzīves saskaņošanu.”

Cienījamā Straujuma kundze!

Vai atpazināt? Šis ir 252.punkts no Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam (NAP), kura izpilde pašlaik ir reāli apdraudēta. Ar cerībām, pašlūgumu un ticību, ka Latvijai demogrāfijas jautājumi ir nozīmīgi, šis mērķis tika iekļauts augstākajā nacionālā līmeņa vidējā termiņa plānošanas dokumentā. Mums radās pārliecība, ka valsts un tās vadītāji apzinās – Latvijas eksistence ir apdraudēta, jo nav nodrošināta tās pamatelementa – cilvēku jeb tautas – pastāvēšana un attīstība.

Mēs novērtējam valsts atbalsta programmu bērnudārza pieejamības nodrošināšanai. Par spīti nepamatotajiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas secinājumiem, ka līdzšinējais atbalsts savus mērķus nav sasniegjis, mēs sakām skauļi NĒ! Valsts atbalsts ir jāvis vairākiem tūkstošiem bērnu apmeklēt bērnudārzus vai izmantot aukļu pakalpojumu; valsts atbalsts ir jāvis atgriezties darba tirgū un maksāt nodokļus, nevis saņemt pabalstus vairākiem tūkstošiem šo bērnu vecāku; valsts atbalsts ir radījis jaunas darbavietas, jaunas līdzekļu piesaistīšanas iespējas, jaunus ieguldījumus te, Latvijā. Valsts atbalsts ir arī apturējis vairāku desmitu ģimeņu aizbraukšanu un iedrošinājis pieņemt lēmumu par otrā un trešā bērna radīšanu.

Mēs noticējam, lai valsts finansiālā atbalsta programma beigsies 2015.gada 31.decembrī, jo pašlūgumos, ka demogrāfijas problēmai ir atrasts ilgtermiņa risinājums – sākotnēji valstij sniedzot tiešu finansiālu ieguldījumu, bet vēlāk – radot mehānismu atbalsta turpināšanai. Jau šī gada sākumā mēs izevanījām trauksmes zvanu, brīdinot – līdz valsts finansiālā atbalsta programmas noslēgumam palicis mazāk nekā gads, bet atbildīgās amatpersonas pat nav sākušas atbilstošu normatīvu izstrādi tam, kā bērnudārzu pieejamību nodrošināt no 2016.gada.

Mēs piekrītam NAP mērķim, kas nosaka - pirmsskolas izglītības iestādes ir pieejamas ikvienam no pusotra gada vecuma. Radošo un kognitīvo spēju attīstību veicinoša, vērtībās balstīta izglītība tiek nodrošināta jau no pusotra gada vecuma, savukārt, uzsākot skolas gaitas, bērniem ir likti pamati atbildīgai rīcībai, radošai un attīstītai loģiskai domāšanai un vismaz vienas svešvalodas prasmei. Pateicoties pilnīgotam "nauda seko skolēnam" principam, vecāki var izvēlēties savam bērnam piemērotāko pirmsskolas izglītības iestādi plašā, daudzpusīgā un kvalitatīvā piedāvājumu klāstā.

Un tieši tāpēc mēs aicinām paskatīties realitātē – nevis iedomātajā, plānotajā, pa ministrijas kabinetu logiem redzamajā, bet tajā, kas ir pa īstam. Jau līdzšinējā sistēma rupji pārkāpa vienlīdzības principu attiecībā uz bērniem, kas sasnieguši pusotra gada vecumu. Tiesībsargs uzsver - apstākļi, ka vecākiem, kuru bērni apmeklē privāto pirmsskolas iestādi, jo pašvaldība viņiem nespēj nodrošināt vietu savā pirmsskolas izglītības iestādē, no saviem līdzekļiem jāsedz pakalpojuma izmaksas starpība, nostāda viņus nevienlīdzīgā situācijā attiecībā pret tiem vecākiem, kuru bērni apmeklē pašvaldības dārziņu. Tagad, pārtraucot valsts finansējumu un vietā neradot mehānismu, kā pašvaldībām uzlikt par pienākumu pildīt izglītības nodrošināšanas un bērnudārzu pieejamības funkciju, šī diskriminācija palielinās vairākkārt. Neauglīgajos strīdos par to, vai ēku kapitālizdevumi ir vai nav iekļaujami tā saucamajā izmaksu grozā, zaudētāji esam mēs – vecāki un bērni, kuriem pašvaldības nespējas, negribēšanas vai nevarēšanas rezultātā nav iespēju pirmsskolas izglītību apgūt pašvaldības bērnudārzā.

Mēs ierosinām uz šo problēmu skatīties plaši, ne tikai no mūsu redzespunkta. Cīņā, kas norisinās ministrijās, valdībā, pašvaldībās un arī publiskajā telpā, uzvarētājs nav iespējams; tā būs Pirra uzvara, kuras rezultāts ir skaidrs un nepārprotams signāls sabiedrībai, ka valstij nerūp ģimenes ar bērniem, ka valstī nav aktuāls jautājums par dzimstības palielināšanu un ka valstij ir vienalga, kas ar tās pamatiedzīvotājiem notiks jau vistuvākajā nākotnē.

Cienījamā Straujumas kundze!

Mēs izprotam šī brīža aktualitātes un situāciju gan valstī, gan pasaulē. Mēs atbalstām drošību kā vienu no Latvijas prioritātēm, mēs apzināties ekonomisko un sociālo jautājumu nozīmīgumu. Bet kam būs vajadzīga Latvija, kurā nebūs tās galvenās vērtības un valsts pamata – cilvēku?

Mēs ceram uz izpratni un aicinām pievērst šī jautājuma atrisināšanai īpašu uzmanību!